

JAK

Jord Arbejde Kapital

Bladet

Finansbranchen skal selv gøre op med grådigheden

Selvfølgelig kan man ikke lade mennesker bestemme deres egen løn selv. Det er utroligt, at nogle stadig finder det helt naturligt, at det fortsat sker i topstillinger.

Side 6

Af Chresten Heesgård Ibsen

Too Good To Go - med respekt for mennesker, mad og miljø

Hvert år smides der på verdensplan omkring 1,3 milliarder ton mad ud – og 700.000 ton i Danmark alene.

Side 8

Af Lea Mosegaard

En redaktør takker af

Vores trofaste og arbejdssomme redaktør Lis Poulsen for JAK Bladet har valgt at stoppe med udgivelsen af dette blad.

Side 16

Af Uffe Madsen

JAK *Bladet*

Medlemsblad for JAK Danmark

Henvendelse til Landsforeningen:

Lis Poulsen, sekretær
Husumvej 5, 8600 Silkeborg
Tlf. 24 98 86 81
E-mail: landsforeningen@jak.dk

Ansvarshavende redaktør:

Lis Poulsen

Redaktionsudvalg:

Lis Poulsen. Tlf. 24 98 86 81
E-mail: jak-bladet@jak.dk
Uffe Madsen. Tlf. 40 36 31 75
E-mail: UffeMadsen@mail.tele.dk
Niels Erik Bach Boesen. Tlf. 20 23 63 47
E-mail: neb@bachboesen.dk
Martha Petersen. Tlf. 86 81 16 11
E-mail: mmp@folkesparekassen.dk
Jens Thordal-Christensen. Tlf. 20 44 88 72
E-mail: kunst@jens-thordal.dk

Landsforeningens ledelse:

Kurt Poulsen, næstformand
Husumvej 5, 8600 Silkeborg
Tlf. 22 38 16 35
E-mail: kurtpoulsen47@gmail.com

Jens Thordal-Christensen
Vestergade 12, 8444 Balle
Tlf. 20 44 88 72
E-mail: kunst@jens-thordal.dk

Bo Lindh Nielsen
Mølholtvej 102, 9300 Sæby
Tlf. 26 44 70 24
E-mail: bonielsen@jak.dk

Suppleanter:
Karl Henning Mikkelsen
Nordlundvej 105, 7330 Brande

Erik Boesen
Havreballevej 3, Hem, 8660 Skanderborg

I N D H O L D

- 3** Nu er det tid til at takke af!
Af Lis Poulsen
- 4** Skal kontanterne fjernes?
Af Uffe Madsen
- 6** Finansbranchen skal selv gøre op med grådigheden
Af Chresten Heesgård Ibsen
- 8** Too Good To Go - med respekt for mennesker, mad og miljø
Af Lea Mosegaard
- 11** En tør sommer med biodynamisk landbrug
Af Karl Henning Mikkelsen
- 14** Et Crowdfunding projekt:
Flere økologiske æbler i Coops butikker
- 16** En redaktør takker af
Af Uffe Madsen
- 16** Ny bestyrelse i JAK Fonden
- 17** Ny kommunikationsstrategi i JAK
- 18** Bemærkninger til Folkesparekassens halvårsregnskab 2018
Folkesparekassen i positiv udvikling
- 20** JAK Danmarks årsmøde 2019
- 21** Vigtigt!
Opfordring til at tilmelde sig nyhedmail på www.jakdanmark.dk

Eftertryk velkommen
ved kildeangivelse.
Indholdet i de enkelte artikler
udtrykker ikke nødvendigvis
Landsforeningen JAKs
holdning.

Henvendelse ang. medlemskab,
abonnement, artikler og annoncer:

Redaktør
Lis Poulsen, Husumvej 5,
8600 Silkeborg
Tlf. 24 98 86 81
E-mail: jak-bladet@jak.dk

Nu er det tid til at takke af!

Af Lis Poulsen

Da jeg for 50 år siden som ny elev i JAK Banken i Silkeborg meldte mig ind i Landsforeningen JAK, stod det ikke i kortene, at jeg skulle blive en så aktiv del af JAK i årene frem.

Jeg startede med en bestyrelsespost i JAK Silkeborg lokalkreds, og herigennem var jeg med til at starte Funder Fælleskasse, som jeg efter få år overtog ledelsen af indtil fusionen med Folkesparkassen i 2014.

Jeg fik del i planlægning og byggeriet af Herningvej 37, der blev indviet i juni 1982. Et spændende projekt, hvor vi fik etableret et domicil til dengang nogle få medarbejdere, der med nogle enkelte ombygninger og en lidt større udvidelse for nogle få år siden, stadig er hjemsted for Folkesparkassen. Også opstarten af Folkesparkassen i 1982 var et meget spændende projekt at tage del i. Her blev det til rigtig mange gode og spændende år som deltidsmedarbejder, indtil jeg valgte at gå på pension ved udgangen af 2016.

I 1993 blev jeg spurgt, om jeg ville stille op til en bestyrelsespost i Landsforening JAK. Jeg blev valgt til sekretær, hvilken post jeg bestred, indtil jeg havde den ære at blive valgt til formand i 2002. I 2007 besluttede jeg at træde ud af bestyrelsen og give plads til nye kræfter.

Pausen varede til 2009, hvor sekretariatsfunktionen blev en del af Folkesparkassen, og

jeg fik det som en del af min arbejdsfunktion i Folkesparkassen. Ved min fratrædelse i 2016 tilbød jeg indtil videre, at varetage sekretariatsfunktionen privat. Jeg har nu bedt bestyrelsen finde en ny til at varetage jobbet.

Jobbet som redaktør af JAK bladet blev mig tildelt i 1994. Jeg har aldrig været den store skribent, men min styrke har nok ligget i det praktiske. Jeg har altid haft et aktivt redaktionsudvalg, der flittigt har bidraget med artikler fra egen hånd eller fra gode kontakter. Det er blevet til en del blade, hvor bladets indhold og udseende har udviklet sig over årene.

Men vi er nu kommet til en tid, hvor et medlemsblad der udkommer fire gange om året hele tiden vil være bagud med indholdet i artiklerne. Der er kommet nye medier, hvor vi med de samme midler kan komme ud til mange flere, og med artikler der er aktuelle. Disse muligheder har bestyrelse og redaktionsudvalg drøftet over de seneste år, og bestyrelsens orientering om de nye tiltag finder du på side 17 her i JAK bladet.

Jeg har besluttet, at der i den forbindelse skal nye kræfter til. Jeg føler, at jeg har taget min del af arbejdet for at udbrede kendskabet til JAK.

Her i dette blad vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke alle, der følger JAK og læser JAK bladet, for jeres trofasthed gennem årene. Tak til bestyrelsesmedlemmer og medlemmer af redaktionsudvalget. Det har været nogle fantastiske år med mange udfordringer, mange bekendtskaber/venner og megen glæde.

Havde det stået i kortene for 50 år siden, hvad der ventede mig af udfordringer ved at tage aktiv del i JAK arbejdet, havde jeg nok overvejet det en ekstra gang. Men det gjorde det heldigvis ikke, så jeg kan i dag takke af og se tilbage på et begivenhedsrigt liv med JAK.

**"En ny tid vindes
kun ved et arbejde
derfor"**

FØLG JAK DANMARK PÅ:

Facebook: jakdanmark

web: www.jakdanmark.dk JAKs nyhedsbrev

Skal kontanterne fjernes?

Af Uffe Madsen

Under Folkemødet på Bornholm i år luftede den administrerende direktør for en af landets største banker et forslag om, at vi burde afskaffe kontanterne. At det ikke var en pludselig indskydelse, blev bekræftet af, at pågældende direktør efterfølgende bragte samme budskab i en kronik i Jyllands-Posten i august måned, hvor forslaget lød på, at kontanterne skulle afskaffes inden 2025.

Begrundelsen for forslaget er, at ved afskaffelse af kontanterne mindskes den økonomiske

ket op af Finans Danmark, som er bankernes interesseorganisation. Her lød forslaget til landets politikere, at vores 1.000 kr. seddel skal fjernes. Og mon ikke forventningen er, at det er første skridt i afviklingen af vores kontanter?

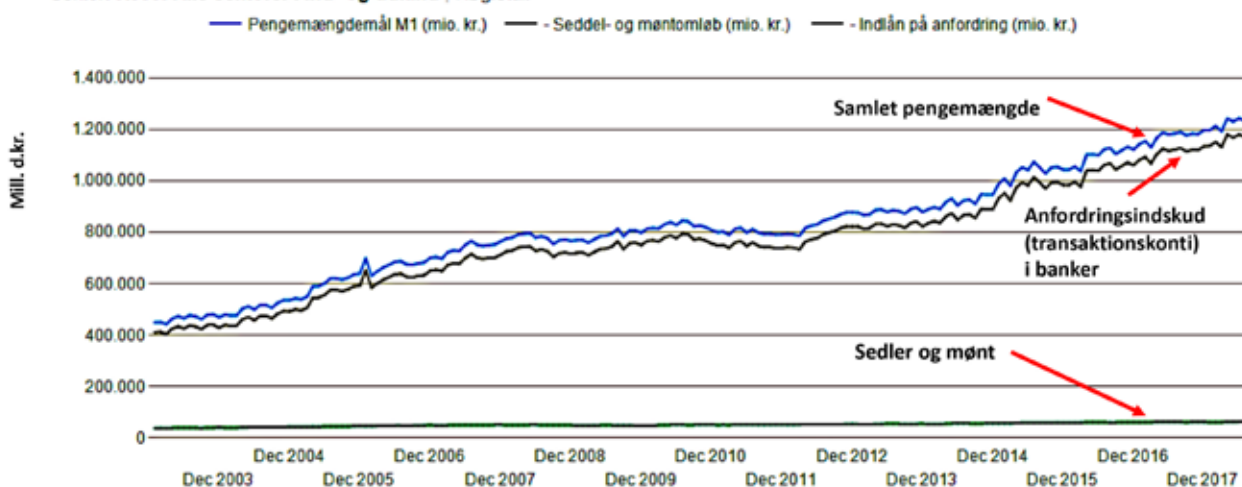
Set fra bankernes synsvinkel, er det et helt oplagt forslag, idet en gennemførelse vil give yderligere indtjening til bankerne, som sidder på udstedelsen af de elektroniske penge og på infrastrukturen i pengesystemet.

Men set fra en samfundsvinkel vil afskaf-

Udviklingen i pengemængden

Nøgletal for MFI-sektoren

Sektor: X000: Alle sektorer i ind- og udland | Nøgletal:

Kilde: Danmarks Statistik 09.2018

kriminalitet øjeblikkelig på hvidvask, socialt bedrageri, narkokriminalitet osv., ligesom sort arbejde vil blive mindre udbredt, mener han. Det vil give en stor samfundsmæssig gevinst og spare enorme ressourcer, som så kunne give et større råderum til skattelettelse, bedre uddannelse m.v.

Forslaget blev så en måneds tid senere bak-

felsen af kontanter gøre vores pengesystem totalt afhængige af bankerne, og det virker ikke betryggende.

Når vi i dag skal købe og sælge varer og tjenesteydelser, kan vi vælge at anvende kontanter eller elektroniske penge. Kontanterne skabes af Nationalbanken. De elektroniske penge – dvs. de penge, som vi har stående på

konti i bankerne, og kan trække ud når som helst – skabes af bankerne, når de yder lån til kunderne.

Fordelingen mellem disse to typer penge er ca. 5 % nationalbankpenge (kontanter) og 95 % bankpenge (elektroniske penge), og udviklingen over de sidste 18 år fremgår af illustrationen.

Over perioden er den samlede pengemængde (defineret som M1) steget fra 450 til 1.235 mia. kr. Nationalbankpengene (kontanter) har i hele perioden stort set været konstant omkring 50-60 mia. kr. Derimod er mængden af bankpenge (elektroniske penge) steget til næsten det tredobbelte.

Det passer vel også meget godt med, at næsten alle vores betalinger i dag sker med kort, bankoverførsel og MobilePay. Det er langt lettere og mere praktisk – vi har over årene fået opbygget en rigtig god infrastruktur i pengesystemet, problemet er bare, at private banker sidder på langt det meste af vores pengeudstedelse, og at hverken Nationalbank eller Finans-tilsyn i realiteten har styringen over det.

Hvordan er det så med de argumenter, der fremføres for at afskaffe kontanterne?

At kontanter er praktiske at anvende, når der er tale om sort arbejde, hvidvask, narkokrimi-

nalitet m.v. er naturligvis helt rigtigt, men set i lyset af de seneste afsløringer om hvidvask af penge i landets største bank, så er kriminaliteten med kontanter vist i småtingsafdelingen. Og disse afsløringer omhandler elektroniske bankpenge.

Efter min mening er elektroniske penge kommet for at blive. Problemet med dem er, at de produceres af de private banker, som ikke har et hovedformål at tjene samfundet, men at tjene deres aktionærer, og derfor skal styringen af elektroniske penge fjernes fra bankerne.

Det lader sig gøre, såfremt Nationalbanken påtager sig opgaven med at udstede elektroniske penge på samme måde, som de udsteder kontanter. Så er vores pengesystem lagt i hænderne på en uvildig organisation, der har til opgave at styre pengemængden ud fra samfundets behov og ikke egen indtjening.

Danmarks Nationalbank er blevet spurgt, om de har til hensigt at overveje udstedelsen af elektroniske penge, men har hidtil sagt nej, og ønsker at fastholde de private bankers indflydelse. I Sverige har deres Nationalbank (Riksbanken) taget problemet til sig og vurderer i samarbejde med regeringen muligheden for at tage de elektroniske penge til sig.

Finansbranchen skal selv gøre op med grådigheden

Af Chresten Heesgård Ibsen

Selvfølge kan man ikke lade mennesker bestemme deres egen løn selv. Det er utroligt, at nogle stadig finder det helt naturligt, at det fortsat sker i topstillinger

Ingen er mere end en million kroner værd.

Lønninger afspejler på ingen måde de reelle værdier, som den enkelte medarbejder skaber eller tilfører den virksomhed, vedkommende arbejder for.

Forskellen på lønniveauer er udelukkende et anakronistisk levn fra en tid, hvor hierarki og grådighed var et overlevelsseværktøj og en norm i samfundet. Når ansatte selv får lov at medvirke til at fastsætte egen løn, som det så ofte sker i topstillinger i såvel det offentlige som i det private, rammer vi nogle ofte helt groteske satser, der kun legitimeres ud fra det ene argument, at 'de andre også gør det'.

Offentlige chefer kan fyres for derefter at blive genansat med en udløst bonus, og i det halvoftentlige kan ledere tjene bonusser på tre-cifrede millionbeløb på privatisering af statslige virksomheder. Hvordan lønninger har kunnet udvikle sig til at være så tåbeligt differentierede, står hen i det uvisse.

Skulle jeg endelig vurdere folks værd på arbejdspladsen, ville jeg gøre det ud fra nytte- og samfundsværdien af den enkeltes indsats, inspireret af bogen Pseudoarbejde af antropolog Dennis Nørmark og filosof Anders Fogh Jensen. Så hvis du primært arbejder med projektansøgninger eller projektevalueringer, kan du godt regne med en rutschebanetur i min bog.

Det er i mine øjne en kejser uden klæder på, der viser sig i al sin utildækkede grådighed, når man i bankernes årsrapporter kan læse, hvor smældfede honorarer og lønninger bestyrelser og direktioner tiltænker sig selv.

Grådighedsghetto

Mange kender følelsen af at skrive en ekstra kilometer på kørselsfradraget eller trække en kvittering fra i skatteregnskabet på noget, som måske i virkeligheden var mest til privat brug.

Og gæt engang: Hvis vi alle blev stillet i det dilemma anonymt at skulle honorere en

medarbejder på arbejdspladsen med lidt ekstra i år, ja, så ville de fleste vælge sig selv. Sådan føles grådighed. Som en lille lækker 'fordi-jeg-fortjener-det!'

Det er ganske naturligt. Grådighed. Derfor er vi nødt til at stille nogle forhindringer op, som kan begrænse den egen-skab. Man kan selvfølgelig ikke i det 21. århundrede lade mennesker bestemme deres egen løn selv. Det er utroligt, at nogle stadig finder det helt naturligt. Det sker fortsat i bankerne. Og nogle måler menneskers værd ud fra, hvor meget de tjener.

Det er middelalderligt. Muligvis rart for de mennesker, der er en del af det system, men når de samtidig begynder at klumpe sig sammen i ghettoer som for eksempel ved Strandvejen og i Klampenborg, så signalerer det, at de ikke har tænkt sig at være en del af samfundet og helst ser, at forskellige regelsæt gælder for forskellige befolkningsgrupper.

Her bør alle alarmklokker ringe.

Lad branchen forandre sig selv

For at komme problemet til livs ville det nemmeste vel være at lovgive om lønniveauer i Danmark, der historisk set har været et af verdens mest lige lande.

Men mest effektivt ville det være, hvis hver enkelt grådighedsnet selv indser fejlen og beder sin virksomhed rette den. Jeg forestiller mig ikke, at nogen virksomhed i Danmark ville modsætte sig et ønske fra en ansat om reduceret løn eller måske rettere: en løn på linje med virksomhedens øvrige ansatte.

Men det er ikke nemt at gøre det rigtige, så derfor tror jeg, at 500 dage vil være en lidt mere overskuelig horisont i forhold til at skulle tilpasse sig et helt normalt liv sammen med os andre. Derfor har jeg startet borgerinitiativet 500

DAGE, som blev sat i søen den 10. august. Initiativet er en opfordring til den danske finansbranche om at forbedre sin opførsel, inden 500 dage er gået, det vil sige inden den 1. januar 2020.

Essensen med initiativet er, at forandringerne ikke kommer af en shitstorm. Det er branchen selv, forbedringerne skal udspringe af. Mit håb er, at det simpelthen vil fungere som en intern konkurrence i branchen hen mod bedre etik.

Det vil – i mine øjne – være langt stærkere initiativer, når de kommer indefra. Desuden vil hvert enkelt lille initiativ i retning af bedre bank eller mere sund fornuft i bonusser, gebyrer med videre føre til en lavine af forbed-

ringer, som jeg – helt ubeskedent – håber på, at 500 DAGE kan føre med sig.

Som kunder vil vi aktivt følge med i de 500 dage, og mange kunder står klar til at kaste sig over de pengeinstitutter og måske også politiske partier, der kan melde ud med de stærkeste moralske forbedringer af fremtidens finans.

Et af de områder, der kan gøres noget ved, er de abnorme lønninger i finansbranchen. Men det gælder såmænd også for andre brancher, for eksempel advokaterne – men mon ikke de vil følge trop, hvis andre forbedrer sig?

Chresten Heesgård Ibsen, medlem af og tidligere bestyrelsesmedlem i JAK Danmark, lagermand og formand for Fair Bidragssats.

500 DAGE

Too Good To Go - med respekt for mennesker, mad og miljø

Af Lea Mosegaard

Hvert år smides der på verdensplan omkring 1,3 milliarder ton mad ud – og 700.000 ton i Danmark alene. Det er mad der spildes på alle niveauer af fødevarernes liv. På marken, hos grossisterne, i supermarkederne, i restauranterne, i bagerierne og i de private hjem. Det er en trist sandhed, som der heldigvis kan gøres en masse ved - hvis vi arbejder sammen. Mad-spildsappen Too Good To Go er en løsning, der gør sit til at mindske spildet af mad.

I Danmark har 812.000 brugere indtil videre registreret sig i app-løsningen, der hjælper forretninger med at sælge deres overskudsmad til forbrugeren - så det ender i maven og ikke i skraldespanden. Sammen med mere end 2.000 danske forretninger har brugerne reddet knap 2 millioner måltider siden januar 2016. Globalt er der reddet mere end 6 millioner måltider i de 9 europæiske lande, hvor appen er aktiv.

At påskønne mennesker og mad

Hos Too Good To Go drømmer man om en verden, hvor mad bliver spist og spildt, mens der i virksomheden hersker et gennemgående ønske om fornyet respekt for maden, og de mennesker der til dagligt arbejder med den.

For tendensen er, at man som forbruger vil have det nybagte brød, "bedst før" -datoen må absolut ikke overskrides, og man vil helst have ølflasken med den snorlige etikette. Men man glemmer hurtigt, at der er en bager bag hvert eneste brød, en kok bag de sirligt kreerede stykker sushi, en landmand bag hver liter mælk og en brygmester bag øllen. De har alle lagt tanke, tid og kærlighed i hver sit produkt. Og dét skal respekteres nok til, at de overskydende og "grimme" produkter ikke smides ud, når de i stedet kan spises.

Og som virksomhedsejer eller forretningsinde-

haver er det på ingen måde behageligt, at skulle smide sine produkter i skraldespanden - om det gælder fødevarer eller ej. Men tanken om, at produktionen af fødevarer, som ender i skraldespanden, sætter lige så store klimaaftryk, som

baggrund af, at op mod 40 % af madspildet i Europa sker tidligt i værdikæden - faktisk allerede i leddene inden maden lander hos detailhandlen. Altså er der et hav af madvarer, som forbrugerne indtil nu ikke har haft mulighed for

mad der spises, er med til at sætte en ekstra dimension på ubehaget. Og endnu mere når man ved, at der til dagligt smides kæmpe mængder mad ud, mens store dele af verden sulter.

Med Too Good To Go er både virksomheder og forbrugere med til at rette opmærksomhed på vigtigheden af at redde overskudsprodukter. For ved at redde overskudsvarer påskønnes produkterne og arbejdskræfterne bag på ny, mens respekten for miljø og mennesker understreges.

Flere veje mod en verden uden madspild

For at komme endnu mere madspild til livs åbnede Too Good To Go i august en fysisk butik på Frederiksberg. Adressen på Nylandsvej 21C giver grossister og storproducenter mulighed for at afsætte deres overskudsvarer, som de af den ene eller anden grund ikke kan komme af med. Initiativet til den nye butik er igangsat på

at købe og redde fra at ende i skraldespanden. I butikken kan man som forbruger redde alt fra økologiske dagligvarer til chokolade, øl, proteinbarer, is, blomster og meget mere. Alt sammen varer, som af den ene eller anden årsag ikke kan sælges i supermarkederne. Det kan være fordi datomærkningen har overskredet supermarkederne krav om, hvornår produkterne må købes og videresælges, eller fordi en etiket er fejltrykt eller sidder skævt.

Derudover byder butikken indenfor til arrangementer, der har til formål at fortælle interesserede om de mange facetter af reducere af madspild. Første fredag i hver måned kan studerende deltage og stille spørgsmål, når Too Good To Go holder oplæg om virksomheden og missionen om bekæmpelse af madspild. Så samtidigt med at være afhentningssted for grossisters overskudsvarer, fungerer butikken

også som mødested, læringsunivers og inspirationskilde for madspildsinteresserede.

Med hjælp fra FN

For som sagt er sandheden desværre, at der ryger urimeligt meget mad i skraldespanden på alle stadier af produktionen og det løber op i de førnævnte 1,3 milliarder ton. Det tal kan oversættes til, at hvis madspild var et land, ville det være den tredje største udleder af CO₂ globalt - kun overgået af USA og Kina.

Vores spild har nået episke proportioner, og heldigvis er Too Good To Go ikke alene om at reducere spild, men er godt flankeret af FN, der har sat sig nogle ganske ambitiøse mål med deres Bæredygtige Udviklingsmål - også kaldet Verdensmålene. Verdensmålene består af 17 mål, der tilsammen udgør en plan for bæredygtighed med balance mellem natur, social adfærd og økonomisk vækst, så vi ikke tager livet fuldstændigt af vores kære planet.

Det 12. mål er, hvor Too Good To Go kan hjælpe FN i sin indgriben. Målet omhandler nemlig ansvarligt forbrug og produktion og formulerer et ønske om at reducere det globale madspild pr. indbygger med 50 % både på forbruger- og detailniveau.

Too Good To Gos 150 medarbejdere arbejder dagligt hårdt på at være med til at nå det 12. mål gennem vores app-løsning, der forhindrer, at forretningernes overskud ikke ender i skraldespanden - og i stedet i forbrugerens mave.

Indtil nu er mere end 6 millioner måltider reddet, hvilket svarer til 12.000 tons CO₂ ækvivalenter, som er blevet reduceret. Det svarer til 1200 års gennemsnitligt brug af en almindelig personbil eller 900.000 timers brusebad. Og ambitionerne er - ligesom FN's bæredygtige udviklingsmål - store: At redde 8 millioner måltider inden slutningen af 2018. Og vi håber, at du har lyst til at hjælpe til. Ikke bare fordi det gavner miljøet, men også pga. påskønnelsen af maden og menneskene bag.

Appen er stiftet af fem unge iværksættere tilbage i 2016. Den 1. juni 2017 tiltrådte Mette Lykke, medstifter af Endomondo, i stillingen som CEO i Too Good To Go. Birgit Aaby og Preben Damgaard er blandt investorerne.

Too Good To Go appen kan downloades til iPhone og Android.

Too Good To Go, www.toogoodtogo.dk, tlf. 7876 1845

Too Good To Go er verdens største online markedsplads for overskudsmad, hvis mission er at se en verden, hvor produceret mad bliver spist. Den gratis app er et bindeled mellem fødevarerforretninger med overskudsmad og forbrugere, der redder, henter og nyder maden – i stedet for at den ender i skraldespanden.

En tør sommer med biodynamisk landbrug

Jeg har dyrket mit lille lod på cirka 30 ha her på de sandede jorde ved Brande økologisk siden 1997 og biodynamisk siden 2006. Se artikel i JAK bladet nummer 2. april 2018.

Af Karl Henning Mikkelsen

Mange har med stor interesse spurgt til, hvordan afgrøderne har klaret den tørre sommer. Og jeg svarer, at det har været sommeren, hvor den levende jord viste sin styrke. Den sommer, hvor jeg oplevede planternes ufattelige udholdenhed og styrke. Sommeren, hvor jeg forstod lidt mere om magien i at dyrke sin jord og sine planter.

Året startede med et sent forår, men et forår, da det endelig kom, som gav mulighed for etablering af gode, bekvemme marker, hvor jorden var let og god at arbejde i. Markerne blev pløjet og harvet. Kornet blev sået, kartoflerne lagt og løgene blev plantet. Nu måtte der gerne komme regn.

De bestilte planter kom fra gartneren: kål, persille, porrer, majs med videre, der skulle plantes. Vi plantede i tør jord og vandede lidt for at hjælpe planterne i gang.

Den korte historie er, at der sommeren over kom regn 3 gange - kun ganske lidt, lidt mere og én nat med mere vedvarende regn. De plantede afgrøder blev vandet 3 – 4 gange i løbet af sommeren, ganske øverligt, nogle af løgene en gang vanding og resten intet. Rodfrugterne, gulerod, rødbede med videre blev sået første uge i juni i en meget tør jord. Inden vanding var gennemført var alle rækkerne grønne. Vandingen blev stoppet. Der var ikke mulighed for vanding af kartoflerne, korn og græs.

Forløb over sommeren

De plantede afgrøder blev hurtigt stærke med kun lidt vand og har stået bedre og givet bedre udbytte end nogensinde før. Inklusive løg som har fået en størrelse langt over normalt. Rodfrugterne står bedre nu end nogensinde før. Sommeren igennem har der været fugt at finde i

jorden kun ganske få centimeter fra overfladen. Væksten har været langsom til normal sommeren igennem.

Kornet klarede sig forbavsende godt, dog gav havren væsentlig mindre udbytte end normalt. Græsmarkerne udtørrede på de højeste steder, men med generel genvækst af rødkløver, kællingetand og cikorie, og med hyppige markskift, var der hele sommeren friskt græs til kreaturerne, dog suppleret med pilegrene, hvor de med stor appetit åd bladene og de nye skud.

Kartoffelmarkerne klarede sig længe. Sov, som de andre afgrøder, om dagen og livede op om natten, men bladene svandt ind. Dog hver gang der kom bare lidt regn, rejste de sig i al deres elendighed og sugede til sig af den fugtige luft og jord. På nær ganske små områder holdt de indtil der rigtig kom vand, og trods skimmelangreb var de i vækst til udgangen af august. Jeg har aldrig tidligere dyrket kartofler af den størrelse, de nogle steder har nået i år. Og fine i skindet er de.

Og jeg, sagde bonden, jeg så på, nej jeg var i det – jeg var en del af det

Om sommeren går jeg ofte turen rundt på markerne, helst en gang om dagen og hen på aftenen. Iagttager planter og jord, mærker og ser. Denne sommer var det som om denne tur havde større betydning end tidligere. På forunderlig vis forblev jorden fugtig, en fugt der til tider kun kunne anes, men den var der. Hvor skulle den komme fra – nedefra? Min tanke var, at en åben levende jord trækker fugt opad til overfladen. Senere blev det bekræftet fra andre. Levende planter overlever tørken, ved at lukke ned om dagen og åbne til aften, hvor de løfter bladene, strækker og folder sig ud.

I en periode blev jeg påvirket af tørken, blev lidt trist, for det her kunne ikke fortsætte, og det var hårdt for planterne, og hvordan skulle det hele gå. Men en dag tog jeg en beslutning. Jeg kunne ikke ændre på vejret, men jeg kunne ændre min tilgang til omstændighederne. Vælg at nyde solen og fordelene ved det varme tørre vejr.

Om sommeren går jeg ofte turen rundt på markerne, helst en gang om dagen og hen på aftenen. Iagttager planter og jord, mærker og ser.

Et par dage efter på aftenuren stod jeg ved kartoffelmarken. Bækken rislede stadig. Der var stille, og jeg så ud over kartoffelplanterne, de kæmpede og holdt ud. Jeg mærkede dem. Og mærkede min forbindelse til dem. Det blev helt klart. Ved at holde min egen energi "høj", styrkede jeg planterne i deres formgivning af den hele fuldendte plante. Så ikke bare gennem bøn og velsignelse kunne jeg hjælpe planterne, men alene gennem min væren omkring dem.

Nogle dage efter havde jeg besøg af en kær ven, og vi gik den samme vej. Jeg sagde til hende, det lyder måske lidt mærkeligt det her, men vil du høre? Jeg delte min tanker med hende.

Det var ikke spor mærkeligt, syntes hun. Da vi kom hjem, slog hun tilfældigt op i en bog, hvor Rudolf Steiner netop beskriver, hvordan vi med vores tilgang til planterne kan styrke deres formgivning. Når vi arbejder med jorden, er der så mange aspekter, der spiller ind, og kun få er nævnt her.

Men det vigtigste, tror jeg, er erkendelsen af, at alt er levende, at alt er forbundet i en kraft, måske vi kan kalde den kærlighed, og at vi gennem bevidst væren gennem denne kraft kan udfolde vort skabende væsen.

Det er ofte gennem det ekstreme, vi finder den største indsigt.

Men en dag tog jeg en beslutning. Jeg kunne ikke ændre på vejret, men jeg kunne ændre min tilgang til omstændighederne. Vælge at nyde solen og fordelene ved det varme tørre vejr.

Flere økologiske æbler i Coops butikker

Her kan man følge frugten fra blomst til butik

Vesterled Frugtplantage ligger på Fejø, som er en lille ø i Smålandsfarvandet knapt et kvarters sejlads fra Kragenæs på Lolland. Fejø er især kendt for sin lange tradition for dyrkning af Danmarks bedste frugt. Den høje kvalitet skyldes Fejøs klima, som er ideelt til frugtavl. Kombinationen af ca. 200 flere solskinstimer end landsgennemsnittet, det milde forår uden sen nattefrost, lysreflektionerne fra det omkringliggende hav samt godt håndværk giver frugt af en kvalitet, som er både målbar og smagsmæssigt bedre, end hvad du har prøvet før.

Vesterled Frugtplantage dyrker æbler, pærer og blommer. Vi kan levere friskplukket frugt fra starten af august.

For at sikre den højest mulige kvalitet fra frugten hænger på træet til den når forbrugeren, har plantagen også eget lager og pakkeri.

Fejø Frugt ønsker at tilplante yderligere otte en halv hektar frugtplantage til økologisk drift. Vi satser på at nyplante de sorter, som Irmis kunder tilbagemelder, at de gerne vil have flere af. Plantning af nye plantager er en langsigtet procedure, da de træer vi planter nu først er i rigtig bæring om 5-6 år, hvorfor vi løbende planter nyt til fremtiden.

I august kunne man i medierne læse, at bare seks timer efter, at Coop Crowdfunding udbød projektet om flere økologiske æbler fra Fejø, var der rejst lånekapital på 1,4 millioner kroner

128 privatpersoner valgte i løbet af seks timer at støtte med 1,4 millioner kroner i lånekapital til Fejø Frugts udvidelse af sin økologiske æbleproduktion mod et udbytte på 3,25 procent i rente.

Æbleproducent Laust Spandet Jensen er meget overrasket over, at det gik så hurtigt.

- Jeg fatter ikke, at der er så mange, der er interesseret. Men det er jo nok fordi, at Fejø Æbler er rimelig kendt, og det der med at omlægge til økologi, det er noget folk gerne vil, siger Laust Spandet Jensen.

Med den nye kapital kan Laust Spandet Jensen udvide sin frugtplantage med 8,5 ha jord og plante æbletræer, der skal drives økologisk. I dag er der korn og raps på markerne. Der kommer til at gå cirka fem år, før æblerne er i butikkerne.

Nicolai Jæpelt, der er projektleder ved Coop Crowdfunding, har aldrig set et projekt blive tegnet så hurtigt før.

- Det rammer en nerve, det der med, at man

kan støtte økologien, selv købe de æbler, der kommer ud af det, og oven i købet tjene penge på det. Jeg er sikker på, at vi kommer til at se mange flere af den slags projekter i fremtiden, siger Nicolai Jæpelt.

Danskerne har investeret 11 millioner via Coop Crowdfunding

Fejø Frugt gik ligesom 28 andre lokale fødevarerproducenter med i Coops Crowdfunding-satsning i 2017, og sidste år fik frugtplantagen på kun to dage finansieret deres omlægning til økologisk drift. Derudover fik Thise på fire dage finansieret 400.000 kr. til produktion af Græsmælk, mens knap 200 forbrugere finansierede udbygning af den knap 100 år gamle Dagli'Brugsen i Stevnstrup, der nu er genåbnet.

Coop Crowdfunding har vist, at danskerne er klar til at skyde

penge i spændende fødevarerprojekter, og Coop er meget tilfredse med, at danskerne har taget så godt imod deres nye satsning.

- Gennem det seneste år har danskerne været med til at omsætte 29 innovative producenters visioner til nye og spændende fødevarer som insektsnack, økologisk whisky og græsmælk. Vi oplever, at danskerne er villige til at skyde penge i spændende projekter, og derfor er vi altid på udkig efter nye fødevarerproducenter med en god idé, siger Nicolai Jæpelt, Crowdfunding ansvarlig hos Coop.

Det kan vi i fællesskab gøre noget ved

Med Coop Crowdfunding tilbyder vi en platform, hvor vores 1,7 millioner medlemmer og de producerende ildsjæle kan mødes og sammen omsætte visionerne til konkrete varer. For Coop er tanken nærliggende. Det moderne begreb "deleøkonomi" er i virkeligheden det grundlag, som vi blev skabt på for 150 år siden. Nemlig med andelsbevægelsens brugsforeninger, hvor forretningerne er ejet af forbrugerne. Coop Crowdfunding er således andelsbevægelsens 2.0.

Coop Crowdfunding er i første omgang et pilotprojekt. Men vi håber, at det bliver en plat-

form, der for alvor er med til at puste liv i den danske underskov af fødevareproducenter. Så flere visioner kan blive til virkelighed og vi alle kan få endnu bedre mad på bordet.

Sammen kan vi mere, end vi tror.

Hvad er crowdfunding egentlig?

Crowdfunding er, helt kort fortalt, en finansieringsform, hvor organisationer, virksomheder eller privatpersoner henter bidrag eller investeringer fra et større antal mennesker til at realisere deres projekter og drømme. Investeringerne kan ske i form af lån, andele, donationer eller køb.

På Coop Crowdfunding arbejder vi som den eneste platform i Danmark med to forskellige typer af crowdfunding: lån og belønninger. Med et låneprojekt på platformen kan du låne op til 5 mio. kr. af 'crowden' – altså helt private personer, der ønsker at hjælpe dig med at realisere dit projekt. De får til gengæld en rente af det beløb, de låner dig. Med et belønningsprojekt på Coop Crowdfunding 'køber' crowden produkter eller belønninger for at støtte dit projekt.

Dit projekt skal handle om mad

Coop Crowdfunding er et partnerskab mellem Coop og Lendino, som sammen vil gøre en forskel for danske fødevareproducenter og for danskernes interesse for mad. Derfor er platformen for projekter, der handler om mad eller drikkevarer i bred forstand.

Er du interesseret er du velkommen til at kontakte Nicolai Jæpelt, Crowdfundingansvarlig Coop Danmark på e-mail: nicolai.jaepelt@coop.dk

JAK bladet kan med tilladelse fra Coop bringe indlægget om Fejø Frugt og Coop Crowdfunding projektet.

En redaktør takker af

Vores trofaste og arbejdsomme redaktør for JAK Bladet har valgt at stoppe med udgivelsen af dette blad.

I 1994 sagde Lis Poulsen JA til at overtage jobbet som redaktør for bladet, og hendes første udgivelse kom i august 1994.

På dette tidspunkt havde Lis været medlem af JAK i 25 år og ud over det daglige arbejde i Funder Fælleskasse og Folkesparekassen, var hun også medlem af JAKs bestyrelse og ansvarlig for foreningens sekretariat. Så hvorfor skulle hun så ikke også lige tage posten som redaktør for bladet?

I de 24 år, Lis har været redaktør, har bladet udviklet sig både grafisk og indholdsmæssigt, og hun har været i stand til at fastholde en redaktionel linje, som understøtter JAK's værdier på en værdig og interessant vis.

I sin præsentation som ny redaktør skrev Lis i JAK Bladet august 1994 følgende:

"Med ønsket om et godt og fremtidigt samarbejde vil jeg slutte med dette vers, som blev tildelt mig efter 25 år i JAK:

Med sund fornuft og håndens gavn
dit skib de bringer godt i havn.
Lidt bølgegang og blæst ombord,
gør stærkt og godt på hvad du tror."

Stor tak til Lis for den energi, du har lagt i bladet og for de mange udgivelser, som du gennem årene har stået i spidsen for og glædet os læsere med.

Uffe Madsen

Ny bestyrelse i JAK Fonden

På JAK Fondens bestyrelsesmøde lørdag den 15. september 2018, afgik Uffe Madsen som formand for bestyrelsen siden oprettelsen i 1990.

Han erstattes i bestyrelsen af Mads A. Velbæk, som også blev valgt til formand for bestyrelsen. Mads (57 år) er formand for bestyrelsen i Folkesparekassen, og han har siden fondens start været suppleant i fondens bestyrelse.

Bestyrelsen består herefter af:

Navn	By	Tlf.	Mailadresse	Bemærkninger
Mads Andersen Velbæk	Silkeborg	20280136	mav@mto-electric.dk	Formand fra 2018. Selvsupplerende
Britha Brodersen	Ringe	29464517	britha.brodersen@gmail.com	Selvsupplerende
Kim Jakob Mikkelsen	Janderup	20207054	jakob.mikkelsen@kijamik.dk	Selvsupplerende
Tonni Carlsen	Taars	40146636	tc@tonnicarlsen.dk	Selvsupplerende
Karl Henning Mikkelsen	Brande	41164842	khmbiogroent@hotmail.com	Udpeget af JAK Danmark
Helle Nielsen	Aarhus C	23204670	hnbear@hotmail.com	Udpeget af JAK Danmark

Alle bestyrelsesmedlemmer tager meget gerne imod henvendelser, såfremt der måtte være spørgsmål eller lignende til fondens arbejde.

Bestyrelsen for JAK Danmark vil gerne sige stor tak til Uffe Madsen for hans 28 år som formand for JAK Fonden.

Ny kommunikationsstrategi i JAK

JAK Bladet udkommer fremover kun én gang om året

Den nye persondataforordning, der trådte i kraft denne sommer, har også indflydelse på den måde, JAK kommunikerer med omverdenen på.

Hidtil har JAK Danmark udgivet JAK Bladet 4 gange årligt, og på denne måde været i stand til at bringe nyheder og aktuelle artikler ud til medlemmer og andre interesserede i alternativ økonomi. Bl.a. har Folkesparekassen i en år-række udsendt bladet til sparekassens garanter og på den måde vist en samhørighed med de

værdier, som JAK er bygget op omkring.

Persondataforordningen har bevirket, at denne udveksling af persondata mellem Folkesparekassen og JAK ikke længere er mulig, og dermed bortfalder også den økonomiske baggrund for udgivelse af de 4 årlige JAK Blade.

JAK's bestyrelse har med baggrund deri besluttet en ny strategi for fremtidig kommunikation, og den består af følgende tiltag:

JAK Bladet

JAK Bladet udsendes én gang om året i magasinformat, og skal være et medie, som kan understøtte kommunikationen til medlemmer og andre, som har interesse i at modtage bladet. Magasinet anvendes til præsentation af JAK's holdninger.

Bladet er bl.a. en opsamling af artikler, som året igennem har været bragt på JAK's hjemmeside, men også nye og relevante artikler kan blive bragt.

Bladet udsendes til medlemmer af JAK Danmark og trykkes i et tilstrækkeligt oplag, så det i årets løb kan anvendes i forbindelse med kurser, seminarer, møder m.v.

Nyhedsbreve

Der udsendes mindst én gang om måneden et nyhedsbrev pr. mail indeholdende aktuelle emner indenfor primært alternativ økonomi og andre emner, som understøtter JAK's værdier.

Den nuværende økonomi i såvel samfund som i den finansielle sektor sættes under en kritisk vinkel.

Nyhedsbreve skal kun være indlæg af kort længde og med aktuelt indhold. Længere artikler bringes på JAK's hjemmeside, og i nyhedsbreve kan der henvises dertil.

Læserne af nyhedsbreve opfordres til at fremkomme med forslag til emner, der kan tages op i senere nyhedsbreve og evt. i større artikler på hjemmesiden.

Nyhedsbreve udsendes til alle registrerede medlemmer af JAK Danmark, og til personer, som via hjemmesiden har ønsket at modtage dem.

Første nyhedsbrev udsendes i oktober måned 2018.

Hjemmesiden www.jak.dk

På hjemmesiden findes alle relevante informationer om JAK Danmark, herunder også JAK Fonden og relationen til Folkesparekassen, samt præsentation af personer, der har opgaver i JAK.

Her bringes mindst én gang om måneden en større artikel med relation til JAK's værdier. Artiklerne kan være skrevet af eksterne skribenter.

Facebook gruppen: JAK Danmark

Her bringes korte og aktuelle indlæg med primært relation til JAK's økonomiske synspunkter. Også samfundsøkonomiske og finansielle emner tages op med en kritisk vinkel.

På Facebook forsøges at skabe en dialog med medlemmer og læsere, som har en mening om de emner, der lægges op.

Den nye kommunikationsstrategi træder i kraft den 1. oktober 2018.

Folkesparekassen i positiv udvikling

Folkesparekassen oplever en positiv fremgang og kan i 1. halvår af 2018 konstatere en stigning i indtjeningen på 10,3 %, hvilket er den højeste i flere år.

Folkesparekassen har fået en god start på 1. halvår af 2018, og en stabil udvikling i dansk økonomi er ifølge sparekassens direktør Martha Petersen medvirkende til den positive fremgang i indtjeningen:

”Folkesparekassen sporer generelt en god økonomi hos kunderne. Den stabile udvikling i dansk økonomi afspejler sig i øget aktivitet på boligområdet, og en høj beskæftigelse medvirker til, at der netto kan tilbageføres nedskrivninger på engagementer i 1. halvår 2018. Derudover fører fokus på helhedsrådgivning af kunderne også til flere forretninger”, understreger Folkesparekassens direktør.

Effektivisering giver gevinst

Folkesparekassen har i 1. halvår 2018 haft fokus på at få fuld effektiviseringsgevinst af de organisatoriske tiltag, der blev gennemført i 2017. Det har ført til flere kundemøder, stigende udlån samt en stigning i omfanget af andre aktiviteter:

”Det drejer sig særligt om hjemtagelse og omlægning af boliglån, rådgivning omkring pensionsopsparing og gennemgang af kundernes forsikringsforhold”, siger Martha Petersen.

Halvårets resultat er på 1.247 t.kr. før skat mod 2.878 t.kr. i første halvår 2017.

Nettorenteindtægterne stiger med 468 t.kr. fra 8.969 t.kr. til 9.437 t.kr. Stigningen svarer til 5,2 %. Gebyr- og provisionsindtægter udgør 6.754 t.kr.

Det er 1.028 t.kr. højere end tilfældet var i 1. halvår 2017. Det svarer til en stigning på 18,0 %.

Samlet stiger netto rente- og gebyrindtægterne med 1.470 t.kr. fra 14.272 t.kr. til 15.742 t.kr. Det svarer til 10,3 %. Der kan i første halvår 2018 tilbageføres nedskrivninger på udlån for 242 t.kr. I 1. halvår i 2017 var der nedskrivninger for 150 t.kr.

”Der er i begge år et meget lavt behov for at foretage nedskrivninger. Det kan i stor ud-

strækning tilskrives den gode samfundsøkonomi med stigende ejendomsværdier og lav arbejdsløshed”, fastslår Folkesparekassens direktør.

Kursreguleringerne udviser en lille nettogevinst på 22 t.kr. Det er sammensat af et kurstab på 543 t.kr. på obligationsbeholdningen og en kursgevinst på 530 t.kr. på aktier i selskaber, som sparekassen har samarbejde med. Dertil kommer en kursgevinst på valuta på 35 t. kr.

Andre driftsindtægter var i første halvår 2017 ekstraordinært påvirket af en engangsindtægt i forbindelse med samarbejde med et andet pengeinstitut om clearing. Det forklarer en nedgang fra 1.000 t.kr. i 2017 til 8 t.kr. i 2018.

Stigende udgifter til IT og personale

Samtidig med en stigende indtjening har sparekassen dog også øgede omkostninger, der primært kan henføres til nye IT-løsninger:

”Folkesparekassen har som mål at tilbyde konkurrencedygtige digitale løsninger til kunderne. Derfor har vi også behov for nye systemer til håndtering af nye love og regler, og for at vi kan imødekomme den stigende digitalisering i samfundet”, understreger Martha Petersen.

Samtidig stiger også udgifterne til personale og administration fra 13.846 t.kr. til 14.512 t.kr., hvilket er en stigning på 666 t.kr. svarende til 4,8 %. Folkesparekassen har i første halvår 2018 21,8 medarbejdere omregnet til fuldtidsansatte. I første halvår 2017 var der 21,6 medarbejdere.

Derudover er der også øgede omkostninger til ekstern hjælp til udarbejdelse af regnskab.

Balance

Folkesparekassens balance stiger fra 781,6 mio. kr. ved udgangen af 2017 til 802,3 mio. kr. ved halvåret 2018. Det er en stigning på 20,7 mio. kr. svarende til 4,8 %. Udlånet stiger fra 328,3 mio. kr. til 341,1 mio. kr. i samme periode. Det er en stigning på 12,8 mio. kr. svarende til 3,9 %.

Indlån stiger fra 614,7 mio. kr. til 623,1 mio. kr. ved halvåret. Det er en stigning på 8,4 mio. kr. svarende til 1,4 %. Størstedelen af nye indskud fra kunder indsættes på rentefrie indlånskonti med opsparing af mulighed for lavrentelån.

Af Folkesparekassens samlede udlån kan 1 ud af 4 udlånskroner henføres til lavrentelån. Af det samlede indlån kan 4 ud af 5 indlånskroner henføres til de nævnte rentefrie indlånskonti. Det indlån Folkesparekassen ikke låner ud til kunder, placeres overvejende i obligationer med lav kursfølsomhed samt på en konto i Nationalbanken. Obligationsbeholdningen er på 307,0 mio. kr. ved halvårsskiftet mod 302,8 pr. 31. december 2017.

Egenkapital og solvens

Sparekassens egenkapital udgør 108,0 mio. kr. Det er en stigning på 2,0 mio. kr. i halvåret. Bag denne udvikling ligger en stigning i garantkapitalen på 1,6 mio. kr. Dertil kommer overskud efter skat på 1,1 mio. kr. I modsat retning trækker et fradrag på 0,7 mio. kr., der er en følge overgang til nye regnskabsregler for nedskrivninger.

Solvensprocenten udgør 20,9 % pr. 30. juni 2018 mod 21,5 % ultimo 2017. Faldet i solvensprocenten skyldes større udlån og flere stillede garantier i forbindelse med bolighandler. Folkesparekassen skal mindst have en solvens på 12,1 %. Det betyder, at der en solvensmæssig overdækning på 8,8 procentpoint. Folkesparekassen er således et særdeles solidt og sikkert pengeinstitut for kunderne.

Kunder og garantier

Folkesparekassen har 9.266 kunder pr. 30. juni 2018. Det er en stigning i antallet af kunder på 90 siden årsskiftet. Antallet af garantier er på 4039 og i samme periode steget med 51.

Forventning til årets resultat

Ved årets begyndelse var det forventningen, at årets resultat før skat ville blive 0,6 mio. kr. Nettorente- og gebyrindtægterne fratrasket omkostninger følger i store træk budgettet for det første halve år. Derimod er nedskrivningerne mindre end forudsat, fastslår Martha Petersen:

”Et forsigtigst skøn på årets resultat før skat vil være 1,0 mio. kr. De væsentligste usikkerhedsfaktorer i den forbindelse vil være kursreguleringer på obligationsbeholdningen samt udviklingen i tab og nedskrivninger”, slutter hun.

Spørgsmål til regnskabet kan rettes til: Martha Petersen, Direktør, mmp@folkesparekassen.dk – direkte 87 20 53 93

Følg med på www.jak.dk, hvor eventuelle ændringer til programmet vil blive annonceret.

JAK Danmarks årsmøde

den 16. marts 2019 kl. 10.00 – 15.00

Mødet afholdes i Sløngelsalen, Kulturhuset Skanderborg, Parkvej 10, 8660 Skanderborg

Program:

Kl. 10.00 Velkomst og kaffe

Kl. 10.30 Foredrag: **Nye fællesskaber – hvorfor, hvordan og hvad med dit entreprenørskab?**

Foredragsholder: Niels Johan Juhl-Nielsen der er medgrundlægger af foreningen Sociale Entreprenører. Har uddannelse som Rudolf Steiner-lærer, er cand.scient.adm., har en bachelor i kultursociologi samt en master i socialt entreprenørskab. 10 år med kreativ uddannelse og udvikling kombineret med 20 år i den kommunale verden har ført frem til en rådgiverrolle. Forebyggelse, beredskab og omstilling til bæredygtighed i spændingsfeltet "kommune - lokale græsrodder" er hovedtemaerne.

Kl. 12.00 En let frokost

Kl. 14.00 Generalforsamling

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af to stemmetællere – der ikke må være medlem af bestyrelsen
3. Valg af to referenter
4. Bestyrelsens beretning for det forløbne år til godkendelse
5. Regnskabet fremlægges til godkendelse
6. Bestyrelsens forslag til arbejdsplan og budget fremlægges til godkendelse
7. Indkomne forslag fra bestyrelse og medlemmer til behandling
8. Valg af formand
9. Valg af bestyrelse
10. Valg af revisor for et år
11. Valg af revisorsuppleant
12. Eventuelt

Kl. 15.00 Farvel og "kom godt hjem"

Alle er velkomne. Kun betalende medlemmer har stemmeret på generalforsamlingen.

Af hensyn til traktement vil vi gerne have din tilmelding senest 1. marts 2019 på mail: landsforeningen@jak.dk.

Bestyrelsen JAK Danmark

Biodynamiske kartofler og grøntsager

Dyrket efter de biodynamiske principper

En levende jord gennem sædskifter og anvendelse af kompost.
Levende planter med større smag, mere duft, længere holdbarhed og balance
Ingen anvendelse af gylle og ingen vanding.

Biodynamisk siden 2006

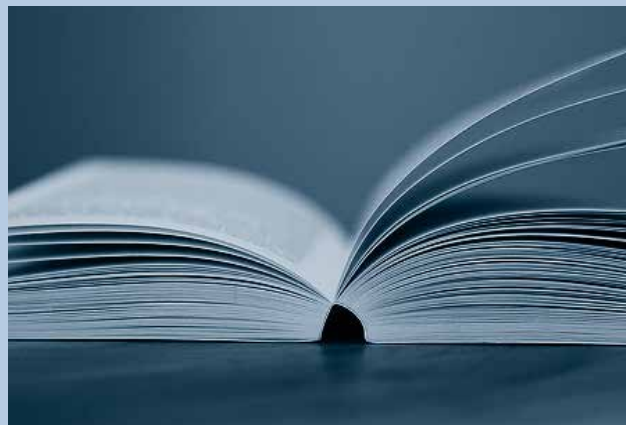
Højbo v/ Karl Henning Mikkelsen, Nordlundevej 105, 7330 Brande
Tlf. 4116 4842 – E-mail: khmbiogroent@hotmail.com - www.Khmhojbo.dk

Gamle indbundne JAK blade

Vi har en del indbundne JAK blade af ældre årgange stående på arkivet, som vi er blevet overdraget fra medlemmer. Der er en eller flere eksemplarer af årgangene mellem 1936 – 1972. JAK Danmark har hele samlingen, så har du lyst til at overtage nogle af de ekstra eksemplarer, hører vi gerne fra dig på mail: landsforeningen@jak.dk.

Sekretariatet

V I G T I G T !

Alle medlemmer opfordres til at gå på hjemmesiden www.jak.dk og tilmelde sig nyhedsmail.

Tilmeldingen kan også ske ved at sende en mail til landsforeningen@jak og anmode om modtagelse af nyhedsmail.

Det er vigtigt, at vi får registreret medlemmernes mailadresser, da alle indkaldelser til møder og orientering fra JAK Danmark fremover primært vil tilgå medlemmer via nyhedsbreve, hjemmeside og direkte mail.

Bestyrelsen

Giv dine Årskroner videre

Hvis du har mange Årskroner, og du ikke selv har brug for et Lavrentelån, kan du altid give dem videre. Det kan for eksempel være til næste generation i familien, der skal til at købe ny bolig. Det kan være en god ven, som du gerne vil ud at rejse med. Eller det kan være naboen, der med et billigt lån endelig kan få udskiftet sin carport. Det gode ved Lavrentelån er jo, at man kan bruge pengene til lige det, man har behov for.

Vil du overdrage dine Årskroner som en gave, kan du glæde modtageren med et gavebevis, som du kan hente i Folkesparekassen. Du er naturligvis også altid velkommen ind til en snak om, hvad du eventuelt selv kan bruge dine Årskroner til. Du kan læse mere om Årskroner og Lavrentelån på vores hjemmeside.

folkesparekassen.dk

JAK pengeinstitutter

Folkesparekassen, Silkeborg

Herningvej 37,
8600 Silkeborg
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Tlf.: 86 81 16 11/Fax: 86 81 13 75
Åbningstid:
mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen, Odense

Dalumvej 11,
5250 Odense SV
Tlf.: 66 11 22 31/Fax: 65 91 62 31
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen Aarhus

Frederiks Alle 43, 8000 Aarhus
Tlf. 86 13 51 00/ Fax 86 18 03 08
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 17.30

JAK Fonden

En fond der virker for JAKs tanker

- Rentefrie lån
- Fremme af humanitet, tolerance og næstekærlighed i teori og praksis

Donationer til fonden kan ske på mange måder. Bl.a. andels/garantibeviser der vil kunne udnyttes til at yde lavtforrentede lån til unge mennesker under uddannelse

Billige lån til bæredygtige formål

**Kontakt Folkesparekassen
for at høre nærmere om
ØKOlån.**

Elmebech ApS

Wildersgade 43A, 1. tv
1408 København K

Tlf. 3295 9403 Fax. 3295 9409
Mobil 2120 9404
E-mail: elmebech@elmebech.dk

Henning Bech Frederiksen

Rådgivende Civiløkonom, HD

Beplantning – Træpleje – Beskæring
– Fældning – Hegn – Rådgivning
– Pleje og vedligeholdelse

Anders Matthiessen Anlægsgartnerfirma

Skudehavnsvej 17 A
2100 København Ø
Tlf. 35 26 70 38

J E N S T H O R D A L - C H R I S T E N S E N

Behandling, kurser og foredrag. Mobil 20 44 88 72, www.systemisk-akupunktur.dk

www.jakdanmark.dk

JAK Danmark blev stiftet i 1931 og har siden arbejdet med at udvikle et retfærdigt økonomisk system.

JAK Danmark har gennem årene udbredt kendskabet til bevægelsens tanker og inspireret andre til at tænke i alternative økonomiske systemer.

JAK Danmark arbejder for en økonomi uden rente og uden spekulation.

JAK Danmark arbejder for et samfund med et retfærdigt økonomisk system.

Bogstaverne JAK står for Jord ,Arbejde og Kapital, som er de tre faktorer, hvis samvirke er grundlag og betingelse for al produktion, på hvilke ethvert samfund er bygget op, og hvorefter al menneskelig eksistens er afhængig.

Pengerente fører til et samfund ude af balance, hvor samfundets svageste altid må betale til samfundets rigeste via renter på gæld og renters rente.

JORD står for alle de ressourcer, som vi mennesker har til rådighed for vore aktiviteter på denne jord

ARBEJDE står for alle de tiltag, som vi mennesker gør med de ressourcer, vi råder over.

KAPITAL står for alle de resultater, der kommer ud af jord og arbejde på såvel det materielle som det mentale plan.

FØLG JAK DANMARK PÅ:

Facebook: jakdanmark

web: www.jakdanmark.dk JAKs nyhedsbrev